

[18. 2.]

MEMORIE VAN BEANTWOORDING.

In antwoord op de opmerkingen en beschouwingen, waartoe het afdelingsonderzoek van het wetsontwerp tot nadere wijziging der wet van 14 September 1866 (*Staatsblad* n°. 138), houdende bepalingen betrekkelijk de inkwartieringen en het onderhoud van het krijgsvolk, aanleiding heeft gegeven, hebben de ondergeteekenden de eer het volgende mede te deelen:

§ 1. *Opportuniteit van het wetsontwerp.*

In verband met de opmerking van sommige leden, dat „eene partieele regeling niet bevorderlijk kon worden geacht aan het spoedig treffen eener definitieve organisatie,” meenen de ondergeteekenden er op te moeten wijzen, dat bij dit wetsvoorstel van eene partieele regeling der organisatie geen sprake is.

De regeling van de wijze waarop de voorbereiding en de uitvoering eener eventueele vordering van paarden zullen geschieden, houdt geen verband en behoeft geen verband te houden met eene nieuwe organisatie der levende strijdkrachten, omdat, zooals reeds in de Memorie van Toelichting werd aangeteekend, welke de regeling onzer strijdkrachten ook moge wezen, voorziening in eene *grote* behoefte aan paarden *steeds* een dringende eisch zal zijn, zoodat eenige wijziging in het benooidigde aantal geen invloed uitoefent op de regeling der vordering zelve.

Aangezien voorts de te vorderen paarden slechts voor een betrekkelijk gering deel noodig zullen wezen voor het wapen der cavalerie, zou zelfs eene wijziging in de organisatie van dat wapen geen belangrijken invloed kunnen uitoefenen op den omvang der behoefte aan paarden.

Onder die omstandigheden meent de Regeering dat er hoegenaamd geen bezwaar tegen bestaat, de gewenschte regeling reeds nu tot stand te brengen; terwijl aan den anderen kant het feit, dat de tegenwoordige regeling geene waarborgen geeft dat het vereischte aantal paarden tijdig beschikbaar komt, er toe moet dringen, zonder uitstel, maatregelen te nemen, welke tot een beteren toestand zullen leiden.

§ 2. *Strekking van het ontwerp.*II. *Huisvesting van gevorderd krijgsvolk.*

Het ligt in de bedoeling, zoodra het wetsontwerp tot wet zal zijn verheven eene wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1867 (*Staatsblad* n°. 18) tot stand te brengen, en zulks ook in verband met nieuwe toestanden, welke zich alsdan kunnen voordoen met betrekking tot het onderbrengen en huisvesten van troepen. Daarbij zal er naar worden gestreefd duidelijk te doen blijken, welke de verplichtingen zijn die, voor zoveel dat onderbrengen en huisvesten betreft, aan de gemeenten en aan de ingezetenen worden opgelegd.

Tegen het doen vervallen van de woorden: „mits deze (gebouwen) van het noodige voorzien zijn”, uit art. 12 der wet, bestaat bedenking, vermits de voorziening *vanwege de gemeente* moet plaats hebben (zie de aanhef van het artikel). De kosten van hetgeen in de gebouwen noodig is,

worden aan de gemeenten vergoed door het bedrag voor de inkwartiering van krijgsvolk van Rijkswegen uitbetaald; of — in het geval bedoeld in de voorgestelde slotzinsnede van artikel 12 — door de restitutie der gedane uitgaven voor de huisvesting der militairen.

III. *Doelmatige voorbereiding en uitvoering eener eventueele vordering van paarden.*

Voor het opnemen der in § 7 van het wetsontwerp bedoelde bepalingen in de wet bestaat, naar de meening van de ondergeteekenden, geen voldoende grond.

De op de ingezetenen rustende verplichting om eventueel paarden te leveren wordt reeds thans uitdrukkelijk in de wet geconstateerd (artikel 32); hetgeen volgens § 7 van artikel 1 van het ontwerp aan eene regeling bij algemeenen maatregel van bestuur wordt overgelaten, is in hoofdzaak hetzelfde als waarin bereids is voorzien bij Koninklijk besluit van 29 Maart 1867 (*Staatsblad* n°. 18), gewijzigd bij dat van 17 Februari 1875 (*Staatsblad* n°. 19).

Ook daarbij is bepaald dat de levering van de benooidigde paarden zal plaats hebben tegen de prijzen, door eene commissie van deskundigen te bepalen.

Hetgeen in het nieuw te ontwerpen reglement, behalve het bovenstaande zal worden opgenomen, betreft voornamelijk de voorbereidende maatregelen welke eene behoorlijke uitvoering der wettelijke bepaling nopens het vorderen van paarden mogelijk zullen maken.

De Regeering heeft het voorts geenszins doen voorkomen, alsof de hierbedoelde regeling hoofdzakelijk strekt om de lasten, die voor haar uit den aard der zaak aan het opeischen van paarden verbonden zijn te verlichten.”

Wel is in de Memorie van Toelichting betoogd, dat de van kracht zijnde regeling eener vordering van paarden bij eventueele uitvoering eene tijdruimte vereischt, welke ons meer dan waarschijnlijk niet zal worden gegund, en tevens, dat aan de artikelen der wet, zooals zij thans luiden, de bevoegdheid niet kan worden ontleend om zoodanige bepalingen te stellen en te doen naleven, als, in verband met de gewenschte regeling ter voorbereiding van eene eventueele vordering, noodig worden geacht.

Bij mobiliseering van het leger zal de sterkte aan dienstpaaarden noodwendig met een groot aantal paarden — ongeveer 4000 — moeten worden aangevuld. Die aanvulling zal wel nimmer uit het buitenland kunnen worden verkregen en er blijft dus niets anders over dan ze uit het binnenland te trekken en maatregelen te nemen, om het benooidigde aantal paarden *binnen den kortst mogelijken tijd* voor het leger beschikbaar te kunnen stellen.

Wel is waar hebben eenige leden er op gewezen hoe voor een land als het onze, dat toch waarschijnlijk nimmer ten behoeve van een eigen oorlog, maar uitsluitend ter handhaving zijner neutraliteit tot mobilisatie zal overgaan, het nemen van zoo buitengewoon snelle maatregelen, als waarop de Memorie van Toelichting doelt, onnoodig moesten worden geacht — doch de Regeering heeft te vergeefs gezocht naar de gronden, waarop het gevoelen aangaande de onwaarschijnlijkheid van eene mobilisatie ten behoeve van een eigen oorlog berust. Toch zou de zekerheid en de juistheid dier gronden wel overtuigend moeten zijn gebleken, alvorens, in eene zoo ernstige aangelegenheid als de voorbereiding van de verdediging des lands is, een gevoelen als het vorenvermelde tot grondslag van Regeeringshandelingen mocht worden aangenomen.

Gelet op de omstandigheid, zoo even vermeld, dat bij mobilisatie de aanvulling der paarden slechts uit het binnenland kan plaats hebben, is het voor het Departement van Oorlog waarlijk geen onverschillige zaak, of ons land al dan niet voor den militairen dienst geschikte paarden oplevert.

Hierbij komt nog dat het in alle opzichten voordeel en gemak zou geven, indien het remonteeren in het binnenland kon plaats hebben. Het komt den ondergeteekenden dan ook voor, dat het wel degelijk tot de taak van genoemd Departement behoort om, in vereeniging met het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid, op te treden als bevorderaar van het fokken en kweken van deugdelijke paarden.

Wat verder de regeling betreft, welke de ondergeteekenden tot voorbereiding en uitvoering eener eventueele

vordering van paarden wenschelijk achten, zij het volgende aangeteekend:

1°. Bij het keuren en taxeerden der paarden minstens éénmaal in de drie jaren, zal de waarde van een aangevoerd paard — buitengewone gevallen uitgezonderd — binnen den termijn tusschen eene vordering en de laatste taxatie, niet belangrijk zijn gewijzigd, en er bestaat dus geen bezwaar tegen om den taxatieprijs tot grondslag te nemen voor den prijs van overname door het Rijk.

2°. De wijze waarop de taxatie zal plaats hebben, levert, ook voor de eigenaars van paarden, voldoende waarborgen op, om de gelegenheid tot hertaxatie te kunnen uitsluiten.

3°. Voor de vordering aangewezen paarden zouden *na overneming door het Rijk* kunnen worden afgestaan aan officieren, die bij mobilisatie bereiden worden, en de verrekening met het Rijk zou op de gewone wijze kunnen geschieden.

4°. De gemeentebesturen zelve hebben er belang bij, de hand te houden aan de bepaling, dat de eigenaars der paarden, indien deze om de eene of andere reden uit hun bezit geraken, daarvan mededeeling behooren te doen aan het gemeentebestuur. Het is toch *de gemeente* die het vastgestelde aandeel der te requireeren paarden moet verschaffen en dus voor de aflevering van dat aandeel verantwoordelijk blijft. Bovendien zal onderlinge controle van de paardenhouders tot wering van misbruiken strekken.

5°. Het is de bedoeling de loting aan de keuring te doen voorafgaan, en zulks om te voorkomen dat *alle* ingeschreven paarden moeten worden gekeurd, hetgeen uit den aard der zaak het geval zou moeten wezen, indien men de aanwijzing van de volgorde waarin de paarden voor overneming door het Rijk in aanmerking kwamen, na de keuring wenschte te doen plaats hebben.

6°. De uitzondering — volgens welke de paarden, belast naar de 1ste klasse der wet op het personeel, indien de eigenaars zulks mochten verlangen, niet ter keuring worden opgeroepen — berust op de meening, dat de meeste dier paarden, op den gestelden leeftijd van 6 tot 11 jaren, geschikt voor den militairen dienst zullen zijn en tevens op den wensch om de lasten, voor eigenaars van paarden uit de keuring enz. voortvloeiende, zooveel mogelijk te beperken.

7°. Uitsluitend paarden der 1ste klasse en paarden van huurkoetsiers voor het gebruik aan te wijzen, zou, naar het oordeel der Regeering, niet billijk zijn. Buitendien kan als zeker worden aangenomen, dat er onder de paarden voor den landbouw bestemd een groot aantal wordt aangetroffen, die in elk geval voor den dienst bij de treinen volkomen geschikt zijn te achten.

8°. Het is bezwaarlijk aan de Kamer eene berekening over te leggen van de kosten, welke aan het keuren enz. der paarden zullen zijn verbonden. De practijk alleen

kan leeren hoeveel paarden moeten worden gekeurd alvorens het vereischte aantal is aangewezen. Zal dit niet onwaarschijnlijk bij de eerste keuring een betrekkelijk groot aantal bedragen, bij eene volgende keuring zal zich de zaak vereenvoudigen, omdat alsdan de vroeger voor den militairen dienst ongeschikt bevonden paarden uitvallen.

§ 3. Wordt het ontwerp tot wet verheven, dan bestaat er geen bezwaar tegen, om de gewijzigde wet betrekkelijk de inkwartieringen in haar geheel in het *Staatsblad* op te nemen.

Artikel 1. In verband met de in het Verslag gemaakte opmerking, komt het beter voor in den vierden regel van den aanhef van het artikel het woord »*andermaal*» te vervangen door »*nader*».

§ 7. Ook de ondergeteekenden zijn van meening, dat de redactie van het voorgestelde art. 32 *bis* het nemen van eene proef met de uitvoering der aldaar bedoelde leverantiën, in tijd van vrede, *niet* toelaat.

§ 8. Er bestaat geene bedenking tegen, in den voorlaatsten regel in plaats van »*getroffen*» te lezen »*vastgesteld*».

In verband hiermede en met het boven ad artikel 1 gestelde, is eene Nota van Wijziging hierbij gevoegd.

De Minister van Oorlog,

J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

MACKAY.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

HAVELAAR.

[18. 3.]

NOTA VAN WIJZIGINGEN.

Artikel 1.

In den vierden regel van den aanhef van het artikel, in plaats van het woord »*andermaal*», te lezen: »*nader*».

In den voorlaatsten regel van § 8, in plaats van het woord »*getroffen*», te lezen: »*vastgesteld*».